

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 18 maja 2023 r.

Pozycja 166

POSTANOWIENIE

z dnia 27 marca 2023 r.

Sygn. akt Ts 85/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Bartłomiej Sochański,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej E.K. o zbadanie zgodności:

art. 15 ust. 1 i 2, art. 19 ust. 1-5, art. 102 ust. 5 pkt 24, art. 109, art. 132 ust. 1, 2 i 4, art. 136 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135, ze zm.) „w zakresie, w jakim nie dają podstawy prawnej do refinansowania kosztów leczenia bezpośrednio świadczeniobiorcy oraz nie przyznają kompetencji organom Narodowego Funduszu Zdrowia do orzekania w przedmiocie refundacji poniesionych kosztów leczenia wykonanego w trybie prywatnym na wniosek świadczeniobiorcy” z art. 2 w związku z art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 68 ust. 1, 2 i 3 Konstytucji,

postanawia:

1) nadać dalszy bieg skardze konstytucyjnej w zakresie dotyczącym badania zgodności art. 15 ust. 1 i 2 pkt 3, art. 19 ust. 1, 2, 4 i 5, art. 102 ust. 5 pkt 24, art. 109 ust. 1, 4, 5, art. 132 ust. 1, 2 i 4, art. 136 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135, ze zm.) w zakresie, w jakim nie dają podstawy prawnej do refinansowania kosztów leczenia bezpośrednio świadczeniobiorcy oraz nie przyznają kompetencji organom Narodowego Funduszu Zdrowia do orzekania w przedmiocie refundacji poniesionych kosztów leczenia wykonanego w trybie prywatnym na wniosek świadczeniobiorcy z art. 2 w związku z art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 68 ust. 1, 2 i 3 Konstytucji;

2) odmówić nadania biegu skardze konstytucyjnej w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 12 kwietnia 2022 r (data nadania) E.K. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia na tle następującego stanu faktycznego.

Skarżący został zakwalifikowany do leczenia onkologicznego. Z uwagi na długi okres oczekiwania na przeprowadzenie zabiegu w ramach ubezpieczenia zdrowotnego oraz nieprzeprowadzenie rekonstrukcji podlegających usunięciu fragmentów ciała, skarżący podjął decyzję o poddaniu się leczeniu w trybie prywatnym.

Po przeprowadzeniu trzech zabiegów, 12 września 2019 r. skarżący złożył do Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Z. wniosek w sprawie zwrotu kosztów leczenia wykonanego w trybie prywatnym. Decyzją z 17 lutego 2020 r. (nr [...]) Dyrektor tego Oddziału NFZ umorzył postępowanie w sprawie. Od tej decyzji skarżący złożył odwołanie. Prezes NFZ utrzymał ją następnie w mocy decyzją z 30 czerwca 2020 r. (nr [...]). Wobec tego skarżący złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. (dalej: WSA), który oddalił ją wyrokiem z 6 listopada 2020 r. (sygn. akt [...]). Skarga kasacyjna od orzeczenia WSA została oddalona przez Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z 7 grudnia 2021 r. (sygn. akt [...]), doręczonym skarżącemu 17 stycznia 2022 r.

Zdaniem skarżącego kwestionowane przepisy prowadzą do nieuprawnionego pozbawienia go możliwości uzyskania refinansowania kosztów prywatnego leczenia na terenie kraju. Godzi to w zasadę równości oraz w prawo do ochrony zdrowia, ponieważ koszt leczenia przeprowadzonego na terytorium innego niż Polska kraju członkowskiego UE lub EOG jest refinansowany. Obowiązująca regulacja nie daje organom Narodowego Funduszu Zdrowia kompetencji do orzekania w przedmiocie refundacji poniesionych kosztów leczenia wykonanego w trybie prywatnym na wniosek świadczeniobiorcy, ponieważ tylko świadczeniodawca jest uprawniony do złożenia wniosku o zwrot kosztów przeprowadzonego leczenia.

Zarządzeniem z 19 lipca 2022 r. sędzia Trybunału Konstytucyjnego wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi przez: poinformowanie, czy od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 7 grudnia 2021 r. (sygn. [...]) zostały wniesione nadzwyczajne środki zaskarżenia (wraz z czterema kopiami) oraz wskazanie, jakie wolności lub prawa skarżącego, wyrażone w art. 2 w związku z art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 68 ust. 1, 2 i 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, i w jaki sposób, zostały naruszone przez zakwestionowany w skardze art. 102 ust. 5 pkt 24 oraz art. 109 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135, ze zm.).

Skarżący odniósł się do powyższego zarządzenia pismem z 5 sierpnia 2022 r. (data nadania).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Skarga konstytucyjna jest sformalizowanym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Jej merytoryczne rozpoznanie uzależnione zostało od spełnienia przez skarżącego szeregu przesłanek wynikających zarówno z art. 79 ust. 1 Konstytucji, jak i przepisów ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK).

W ocenie Trybunału w części, w jakiej skarżący kwestionuje konstytucyjność art. 15 ust. 1 i 2 pkt 3, art. 19 ust. 1, 2, 4 i 5, art. 102 ust. 5 pkt 24, art. 109 ust. 1, 4 i 5, art. 132 ust. 1, 2 i 4, art. 136 ust. 1 pkt 4 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135, ze zm.; dalej: ustawa o świadczeniach) skarga spełnia przesłanki nadania jej dalszego biegu (art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK).

Trybunał stwierdza, że w zakresie, w jakim skarżący kwestionuje konstytucyjność art. 15 ust. 2 pkt 1-2, 4-19, art. 19 ust. 3 i art. 109 ust. 2, 3, 3a i 6 ustawy o świadczeniach skarga nie spełnia przesłanek nadania jej dalszego biegu. Zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK skarżący zobowiązany jest do określenia przepisów, na podstawie których zapadło orzeczenie

ostateczne o jego wolnościach lub prawach. W kwestii zarzutu niekonstytucyjności art. 15 ust. 2 pkt 1-2, 4-19, art. 19 ust. 3 i art. 109 ust. 2, 3 i 3a ustawy o świadczeniach Trybunał stwierdza, że żadne z przedstawionych w niniejszej sprawie orzeczeń nie zapadło na podstawie wskazanych przepisów. Skoro zatem kwestionowane przepisy nie stanowiły podstawy wydania wskazanego przez skarżącego orzeczenia ostatecznego, należało w tej części odmówić nadania skardze dalszego biegu.

W tym miejscu przypomnieć należy, że skarżący musi nie tylko uprawdopodobnić naruszenie wskazanych w skardze konstytucyjnej wolności lub praw ale także wykazać, że źródłem ich naruszenia jest normatywna treść kwestionowanych przepisów.

Trybunał wskazuje, że art. 109 ust. 6 ustawy o świadczeniach stanowi odesłanie do stosowania podczas rozpoznawania indywidualnych spraw z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, zatem nie dotyczy on bezpośrednio kwestionowanej regulacji obejmującej brak refundacji leczenia prywatnego.

Ponadto Trybunał zauważa, że skarżący mimo wezwania do usunięcia braków formalnych nie wyjaśnił, w jaki sposób treść tego przepisu wpłynęła na naruszenie jego konstytucyjnych praw i wolności. W piśmie z 5 sierpnia 2022 r. skarżący wskazuje bowiem ogólnie, że „zakwestionowane przepisy art. 102 ust. 5 pkt 24 i art. 109 ustawy o świadczeniach, pozostając w związku z pozostałymi kwestionowanymi w skardze konstytucyjnej przepisami prawa, tworzą złądną ochronę praw i interesów skarżącego” (s. 2 pisma *in fine*) nie precyzując, w jaki sposób stosowanie w jego sprawie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego narusza jego prawa i wolności. Jak podnosi się w orzecznictwie Trybunału „skarżący obowiązany jest przedstawić konkretne i przekonujące argumenty świadczące o niekonstytucyjności zakwestionowanych regulacji. Tym samym skarżący nie tylko winien wskazać, jakie konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone kwestionowaną regulacją, lecz także opisać «sposób» tego naruszenia. Argumenty te muszą koncentrować się na problemie merytorycznej niezgodności zachodzącej między unormowaniami stanowiącymi przedmiot skargi konstytucyjnej oraz tymi, które określone są w niej jako wzorce kontroli (zob. postanowienie TK z 8 maja 2009 r., sygn. Ts 242/07, OTK ZU nr 5/B/2009, poz. 373). Tym samym nie wystarczy, że skarżący wskaże określone przepisy oraz przepisy konstytucyjne, z którymi są one, w jego opinii, niezgodne. Musi on także wyjaśnić, na czym owa niezgodność polega. Jest to przesłanka konieczna do uznania dopuszczalności skargi konstytucyjnej” (postanowienie TK z 2 lutego 2012 r., sygn. SK 14/09, OTK ZU nr 2/A/2012, poz. 17).

W konsekwencji Trybunał stwierdza, że skarżący nie usunął powyższych braków formalnych skargi, co zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p.TK stanowi przesłankę odmowy nadania skardze dalszego biegu we wskazanym zakresie.

Mając powyższe na względzie Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK – postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na pkt 2 powyższego postanowienia w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.